

Nr 27.

Ankom till riksdagens kansli den 5 april 1932 kl. 12 m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om ökat tullskydd för porslinsindustrien.

I en inom andra kammaren av herr *Lithander* m. fl. väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 322, har hemställts, att nedanstående rubriker i nu gällande tulltaxa måtte givas följande ändrade lydelse:

Tulltaxe- nr	XIII B. <i>Lervaror.</i>	För 100 kg.
690	av äkta porslin	200 kr.
691	andra slag	100 »
692	i förening med annan oädel metall än järn	100 »
	andra slag:	
	av äkta porslin:	
	vita eller enfärgade:	
693	för hushållsbruk	60 »
»	andra	60 »
	två- eller flerfärgade eller förgyllda, försilvrade eller på annat likartat sätt dekorerade:	
694	för hushållsbruk	180 »
»	andra	180 »
	av fajans (oäkta porslin), härunder inbegripna krukmakar-gods och andra lervaror, ej särskilt nämnda:	
	ävensom kakel och kakelugnsornament:	
	vita eller enfärgade:	
695	för hushållsbruk	30 »
»	andra	30 »
	två- eller flerfärgade eller förgyllda, försilvrade eller på annat likartat sätt dekorerade:	
696	för hushållsbruk	50 »
»	andra	50 »

Beträffande motiveringen för detta förslag får utskottet hänvisa till motionen.

Vid behandlingen av motionen har utskottet anlitat byråchefen i generaltullstyrelsen T. Alsén såsom sakkunnig, varjämte en representant för den svenska porslinsindustrien inför utskottet redogjort för industriens läge.

Gällande tulltaxa med statistisk varuförteckning lyder i hithörande delar sålunda:

Bihang till riksdagens protokoll 1932. 7 saml. 21 häft. (Nr 27.)

Utskottet.

*Gällande
bestämmelser.*

Statistiskt nr		Tull för 100 kg kr.	Redovisningsgrund	Tulltaxe-nr
	Fajans- och porslinsvaror, ej särskilt nämnda ¹ :			
	huvudsakligen avsedda till prydnad och ej hänförliga till nr 1281 (692):			
1279	av äkta porslin	E 60:—	kg	690
1280	andra slag	E 30:—	kg	691
1281	i förening med annan oädel metall än järn	E 60:—	kg	692
	andra slag:			
	av äkta porslin:			
	vita eller enfärgade*:			
1282	för hushållsbruk	N 30:—	kg	693
1283	andra	N 30:—	kg	
	två- eller flerfärgade eller förgyllda, försilvrade eller på annat likartat sätt dekorerade:			
1284	för hushållsbruk	N 60:—	kg	694
1285	andra	N 60:—	kg	
	av fajans (oäkta porslin), härunder inbegripna krukmakargods och andra lervaror, ej särskilt nämnda; ävensom kakel och kakelugnsornament:			
	vita eller enfärgade*:			
1286	för hushållsbruk	N 10:—	kg	695
1287	andra	N 10:—	kg	
	två- eller flerfärgade eller förgyllda, försilvrade eller på annat likartat sätt dekorerade:			
1288	för hushållsbruk	N 16:—	kg	696
1289	andra	N 16:—	kg	
	<i>Anm. till nr. 1282—1289 (693—696). Såsom enfärgade anses de hithörande artiklar, som förete samma färg på hela sin yta, varvid dock avseende icke fästes vid botten undersida och dylika för varans utseende oväsentliga delar av ytan, ej heller vid ojämnheter i färgen, vilka förledas av tillverkningsättet, eller vid fabriks- eller handelsmärke, firmanamn, rymd-, kvalitets- eller annan dylik beteckning, allt för så vitt därigenom icke åstadkommes utsmyckning.</i>			

¹ Angående tulltaxeringen av vara, som delvis består av ädel metall, se 2 § d) tulltaxeförordningen. — * Märk anm. under nr 1289.

Till belysande av den föreliggande frågan har utskottet låtit upprätta fyra vid detta betänkande såsom bilagor fogade tabeller, grundade på den officiella handels- och industristatistiken och vissa från generaltullstyrelsens statistiska avdelning inhämtade uppgifter.

Med hänvisning i övrigt till dessa tabeller må här allenast framhållas följande.

Införseln av fajans- och porslinsvaror (tab. 1) har under åren 1925—1931 varit avsevärt mycket större än under åren närmast före världskriget. Den totala införselkvantiteten, som år 1913 uppgick till 1,799.6 ton, var under nämnda sjuårsperiod störst år 1929 eller 4,799.4 ton, men har sedermera något minskats, så att den år 1931 omfattade 4,346.8 ton, en siffra som dock är nära nog $2\frac{1}{2}$ gång så stor som 1913 års införselsiffra.

Den största ökningen företer införseln av äkta porslin för hushållsbruk (gamla stat. nr 673 A, 674 A; nya stat. nr 1282, 1284). Denna omfattade år 1913 278.8 ton och var under den senaste sjuårsperioden störst år 1930 eller 2,204.8 ton. År 1931 infördes 1,860.4 ton eller närmare 7 gånger så mycket som år 1913.

Beträffande fajans för hushållsbruk (gamla stat. nr 675 A, 676 A; nya stat. nr 1286, 1288) har ökningen av införseln varit väsentligt mindre. Införseln omfattade år 1913 925.7 ton och kvantitetssiffrorna ligga icke för något av åren 1925—1931 mer än högst omkring 50 procent över 1913 års införselsiffror, för år 1931 med en införselkvantitet av 948.9 ton blott $2\frac{1}{2}$ procent över 1913 års införselkvantitet.

Införseln av fajans och porslin för annat ändamål än hushållsbruk, såsom varor avsedda till prydnad och s. k. sanitetsgoods m. m., omfattade år 1913 595.1 ton samt åren 1930 och 1931 1,546.3 och 1,537.5 ton, d. v. s. något mer än $2\frac{1}{2}$ gånger 1913 års införselkvantitet.

Värdet av den inhemska produktionen av fajans- och porslinsvaror (tab. 2) var år 1913 omkring 5.9 miljoner kronor samt för vart och ett av åren 1928 och 1929 omkring 9.3 miljoner kronor. I dessa siffror ingår emellertid även värdet av elektriska isolatorer och vissa andra slag av fajans- och porslinsvaror än motionen avser.

I tab. 3 hava i värdesiffror angivits den inhemska förbrukningen av fajans- och porslinsvaror samt införseln i procent av förbrukningen. I viss utsträckning ingå jämväl här i siffrorna andra slag av fajans- och porslinsvaror än som i motionen avses, nämligen i den mån siffrorna avse inom landet förbrukade svenska varor. Enligt tabellen omfattade införseln år 1913 23.6 procent av förbrukningen, medan motsvarande procenttal för åren 1925—1929 visar en oavbruten stegring från 38.4 till 45.9 procent. Jämlikt verkställda beräkningar rörande den inhemska förbrukningen av äkta porslin för hushållsbruk skulle införseln därav år 1913 hava varit procentuellt något lägre, men åren 1925—1929 icke oväsentligt högre än vad som för hela varugruppen fajans- och porslinsvaror i tabellen angives.

Utskottets
yttrande.

De anförda värdesiffrorna rörande den inhemska produktionen av fajans- och porslinsvaror visa, att den svenska industrien kunnat, jämväl om hänsyn toges till det förändrade penningvärdet, ej blott bibehålla utan även något utöka sin produktionskvantitet från tiden före världskriget. Den kraftigt ökade förbrukningen inom landet av dessa varor har dock i övervägande grad kommit att tillgodoses med utländska fabrikat. Den svenska industriens andel i totalförbrukningen har med andra ord icke oväsentligt minskat. Detta förhållande förtjänar givetvis uppmärksamhet. Från den inhemska industriens sida har framhållits, att industriens svårigheter att göra sig gällande i konkurrensen framför allt hänförde sig till arbetskostnaderna samt att den svåraste konkurrensen härrörde från länder, där arbetslönerna voro avsevärt lägre än i Sverige.

Utskottet har med intresse tagit del av dessa och andra inför utskottet andragna synpunkter å den svenska porslinsindustriens läge. Frågan om industriens tullskydd är emellertid föremål för utredning av 1928 års tullkommitté, vilken torde ägna uppmärksamhet jämväl åt dessa synpunkter. Med hänsyn härtill och då ett uppskov med frågans avgörande i avbidan på slutförande av denna utredning icke torde möta betänkligheter, då såsom ovan nämnts industrien kunnat uppehålla sin produktion, har utskottet ansett sig böra avstyrka motionen utan att närmare ingå i prövning av de däri föreslagna tullsatserna, vilka i vissa fall äro mer än tre gånger så höga som de nuvarande.

Utskottet hemställer alltså,

att motionen II: 322 av herr Lithander m. fl., om ökat tullskydd för porslinsindustrien, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 4 april 1932.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Nilsson i Kristianstad, Örne, Boman, Bergman*, Jönsson i Slätåker, Björklund, Lithander, Olsson i Gävle*, Wahlmark*, Forssberg, Andersson i Boda, Östergren, Sjödahl, Anderson i Storegården, Laurén*, Werner, Heiding, Eklund*, Ander och Svedberg.

*) Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.

Reservationer:

av herrar *Johan Nilsson* i Kristianstad, *Jönsson* i Slätåker, *Lithander*, *Forssberg*, *Anderson* i Storegården och *Laurén*, vilka anfört:

»Utskottet har under hänvisning till 1928 års tullkommitté förklarat sig icke böra vidtaga någon åtgärd till ökat skydd för den inhemska produktionen av porslin. Utskottet har likväl framhållit, att den kraftigt ökade förbrukningen inom landet av dessa varor i övervägande grad kommit att tillgodoses med utländska fabrikat och att den svenska industrins andel i totalförbrukningen icke oväsentligt minskats ävensom att den svåraste konkurrensen härrörde från länder, där arbetslönerna voro avsevärt lägre än i Sverige.

Med hänsyn till att införseln av äkta porslin för hushållsbruk (stat.nr 1282 och 1284), som år 1913 omfattade 278.8 ton, år 1930 stigit till 2,204.8 ton och 1931 var 1,860.4 ton eller *närmare 7 gånger så mycket som år 1913*, hava vi icke delat utskottets mening, att i avvaktan på 1928 års tullkommitté ingenting bör åtgöras.

För att sålunda den svenska porslinsindustrin i avvaktan på slutförandet av 1928 års tullkommittés arbeten ej skall i fortsättningen utsättas för en ödeläggande utländsk konkurrens och icke minst med beaktande av att den svenska porslinstillverkningen sedan omkring tre månader på grund av uppsagda löneavtal är nedlagd vid alla fabriker utom en, hava vi ansett, att under förhandenvarande förhållanden utskottet bort föreslå riksdagen att komma den ifrågavarande betryckta industrin till hjälp genom att åtminstone i någon mån öka skyddet för den mera lyxbetonade delen av tillverkningen, nämligen beträffande det äkta porslinet. Vi hava därför inom utskottet hemställt,

att riksdagen måtte, i anledning av motionen II: 322, besluta, att gällande tulltaxa skall från och med dag, som Kungl. Maj:t bestämmer, i nedan angivna delar hava följande ändrade lydelse:

		Tull för 100 kg. kronor
Fajans- och porslinsvaror, ej särskilt nämnda ¹ : huvudsakligen avsedda till prydnad och ej hänförliga till nr 692:		
690.	av äkta porslin	E 90: —

andra slag:		
av äkta porslin:		
vita eller enfärgade:		
693.	för hushållsbruk	N 45: —
693 1/2.	andra	N 30: —
två- eller flerfärgade eller förgyllda, för- silvrade eller på annat likartat sätt dekorerade:		
694.	för hushållsbruk	N 90: —
694 1/2.	andra	N 60: —

		»

av herrar *Örne*, *Östergren* och *Sjödahl* mot vissa delar av motiveringen.

¹ Angående tulltaxeringen av vara, som delvis består av ädel metall, se 2 § d) tulltaxe-förordningen.

Tab. 1. In- och utförsel av fajans- och porslinsvaror åren 1913 och 1925—1931.

(Siffrorna för år 1931 äro endast preliminära.)

Statistiskt nr		1913		1925		1926		1927		1928		1929		1930		1931	
i 1911 års taxa	i 1930 års taxa	1,000 kg.	1,000 kr.	1,000 kg.	1,000 kr.	1,000 kg.	1,000 kr.	1,000 kg.	1,000 kr.*	1,000 kg.	1,000 kr.	1,000 kg.	1,000 kr.	1,000 kg.	1,000 kr.	1,000 kg.	1,000 kr.
669	1279	33.6	87.9	16.0	88.8	26.6	146.2	21.6	119.0	27.4	150.5	34.7	206.2	36.9	268.4	35.7	271.0
670	1280	33.8	28.8	42.4	78.4	48.0	88.8	41.4	76.5	49.6	91.8	74.4	195.8	89.6	256.0	74.9	229.8
672 A och B	1281	67.0	200.9	105.7	548.2	87.1	441.8	115.6	612.7	144.7	643.8	109.9	419.1	27.8	91.4	18.5	64.9
673 A	1282	80.9	80.9	145.9	197.0	186.3	184.0	145.1	195.9	211.1	284.9	273.9	343.8	353.5	403.2	265.1	302.1
673 B	1283	42.5	53.1	124.8	199.7	106.7	186.8	143.2	250.5	175.7	307.5	175.0	239.7	78.2	108.4	92.7	109.4
674 A	1284	197.9	296.8	1,323.8	2,449.0	1,511.4	3,022.9	1,414.2	2,828.4	1,712.5	3,425.0	1,761.7	3,617.5	1,851.3	3,690.4	1,595.2	3,048.7
674 B	1285	13.4	23.4	15.9	31.7	14.2	28.4	23.2	46.4	24.8	49.7	35.2	114.2	38.7	150.6	21.3	99.7
675 A	1286	198.1	99.0	275.1	192.5	287.8	201.5	218.2	152.8	223.3	156.8	250.8	203.9	194.6	179.0	189.8	157.8
675 B	1287	342.3	256.7	512.6	512.6	495.7	495.7	665.3	665.3	859.6	859.6	1,165.0	1,219.7	1,238.4	1,283.8	1,258.3	1,323.3
676 A	1288	727.6	545.7	942.4	895.3	1,120.5	1,064.5	1,147.3	1,089.9	1,158.7	1,100.8	898.2	783.5	797.7	720.7	759.1	720.6
676 B	1289	62.5	62.5	27.5	31.6	22.8	28.6	31.4	39.3	35.7	44.7	20.6	43.3	37.2	61.2	36.2	63.9
Summa införsel		1,799.6	1,735.7	3,532.1	5,224.3	3,857.1	5,889.2	3,966.5	6,076.7	4,623.1	7,114.6	4,799.4	7,387.0	4,743.4	7,212.6	4,346.8	6,390.7
Utförsel		307.3	240.7	534.7	425.2	305.3	406.1	249.9	382.9	364.5	548.0	442.5	631.7	554.9	760.8	531.2	619.6
Införselöverskott		1,492.3	1,495.0	2,997.4	4,799.1	3,551.8	5,483.1	3,716.6	5,693.8	4,258.6	6,566.6	4,356.9	6,755.3	4,188.5	6,451.8	3,815.6	5,771.1
<i>Införseln fördelar sig å följande huvudgrupper.</i>																	
Varor för hushållsbruk:																	
av äkta porslin (673 A, 674 A; 1282, 1284)...		278.8	377.7	1,469.7	2,646.0	1,647.7	3,206.9	1,559.3	3,024.8	1,923.6	3,709.9	2,035.6	3,961.3	2,204.8	4,093.0	1,860.4	3,350.9
av fajans (675 A, 676 A; 1286, 1288)		925.7	644.7	1,217.5	1,087.8	1,408.8	1,266.0	1,365.5	1,242.7	1,382.0	1,257.1	1,149.0	987.4	992.8	899.7	948.9	877.9
Andra		595.1	713.3	844.9	1,490.5	801.1	1,416.3	1,041.7	1,809.7	1,317.5	2,147.6	1,614.8	2,438.3	1,546.8	2,219.8	1,537.5	2,161.9

Tab. 2. Inhemsk produktion av fajans- och porslinsvaror åren 1913 och 1925—1929.¹

Å r	A n t a l		Salutillverkningsvärde i 1,000 kr.		
	arbetsställen	arbetare	Äkta porslin	Fajans	Summa
1913	6	—	1,825.9	4,045.3	5,871.2
1925	7	2,393	3,324.9	5,497.5	8,822.4
1926	7	2,100	3,048.0	6,587.4	9,635.4
1927	6	1,932	3,552.4	5,319.2	8,871.6
1928	6	1,955	3,806.7	5,459.4	9,266.1
1929	6	2,019	3,803.3	5,531.8	9,335.1

Tab. 3. Inhemsk förbrukning av fajans- och porslinsvaror² samt införseln i % därav.

Å r	Förbrukning 1,000 kr.	Införsel 1,000 kr.	Införsel i % av förbr.
1913	7,366.2	1,735.7	23.6
1925	13,621.5	5,224.3	38.4
1926	15,118.5	5,889.2	39.0
1927	14,565.4	6,076.7	41.7
1928	15,832.7	7,114.6	44.9
1929	16,090.4	7,387.0	45.9

¹ Omfattar även andra slags av fajans- och porslinsvaror än som i motionen avses.

² Omfattar, såvitt angår svenska varor, jämväl andra slag av fajans- och porslinsvaror än som i motionen avses.

Tab. 4. In- och utförselns fördelning på länder beträffande några av de ur handelssynpunkt viktigare rubrikerna för fajans- och porslinsvaror.

Stat. nr	Land	1913	1929	1930	1931 ¹
		1,000 kr.	1,000 kr.	1,000 kr.	1,000 kr.
<i>Införsel.</i>					
672 A o. B resp. 1281.	Tyska riket	187.5	350.9	73.3	54.0
Porslinsvaror i förening med annan oädel metall än järn.	U. S. A.	—	57.7	10.5	4.4
	Övriga länder	13.4	10.8	7.7	6.5
674 A resp. 1284.	Tyska riket	220.3	1,958.2	1,763.9	1,184.7
Övriga arbeten, ej s. n.: av äkta porslin: två- eller flerfärgade etc.: för hushållsbruk.	Tjeckoslovakien	—	924.3	1,201.9	1,172.2
	Japan	17.5	355.0	431.0	492.3
	Danmark	37.1	226.6	174.8	134.6
	Övriga länder	21.9	153.4	118.8	64.9
676 A resp. 1288.	Tyska riket	409.7	578.9	494.3	509.5
Övriga arbeten, ej s. n.: av fajans etc.: två- eller flerfärgade etc.: för hushållsbruk.	Storbritannien	53.1	47.7	46.9	40.1
	Danmark	50.0	45.1	46.7	18.2
	Tjeckoslovakien	—	42.6	70.9	80.1
	Frankrike	—	32.1	35.7	9.8
	Nederländerna	24.4	21.1	10.3	14.5
	Övriga länder	8.5	16.0	16.0	48.4
<i>Utförsel.</i>					
676 A resp. 1288.	Danmark	166.5	262.6	325.0	270.5
	Norge	12.5	112.6	118.7	111.7
	Övriga länder	4.0	38.8	30.6	28.6

¹ Siffrorna äro endast preliminära.